

«L'entir mund vul noss apparats da respiraziun»

Intervista cun Andreas Wieland, CEO da la Hamilton da Panaduz

■ (swissinfo/rtr/fmr) Apparats da respiraziun tutgan tar ils products che decidan al mument davart vita e mort. Dominatur dal martgà sin l'entir mund en quest sector è la firma grischuna Hamilton. Ella fa tut il pussibel per cuvrir la dumonda, là nua ch'il basegn è il pli grond, di il CEO. L'interpresa da medischna, Hamilton Bonaduz AG en il chantun Grischun, producescha apparats da respiraziun che vegnan duvrads en ils ospitals. Cuzunt la nova generaziun da quests apparats era gia avant il coronavirus dumandada sin l'entir mund. Uss è la dumonda dentant explodida. Malgrà che l'interpresa grischuna fetschia tut per augmentar sias capacitads na possia ella betg cuvrir la dumonda – quai di il CEO *Andreas Wieland* en in'intervista cun la plattafurma swissinfo.ch.

swissinfo.ch: Per quant è la dumonda en connex cun il coronavirus creschida?

Andreas Wieland: Nossa firma è gia creschida fitg ferm avant la pandemia. L'ultim onn per 20%, il 2018 per 30%. Uss è la dumonda anc blier pli auta. L'entir mund vul tals apparats.

Quants apparats da respiraziun avais Vos produci avant la pandemia e quants uss?

Ils mais passads avain nus vendi uschè blers sco l'entir onn passà, numnadain tranter 1500 e 2000 apparats.

Tge è la funcziun speziala da Voss aparat da respiraziun?

La nova generaziun dals apparats funcziuna cun ina «Closed-Loop Ventilation». Vul dir ch'ins sto bunamain mo pli metter si la mascra al pacient u intubar el. Alura fa l'apparat tut automatic – quai sin basa dal squitsch, dal volumen, da la mecanica dal lom e dad ulteriurs parameters che mesiran per exempel la funcziun dal cor e dal lom. Entras quai vegnan ils medis distgardiads e na ston betg adina puspè controllar sche l'apparat funcziuna correct u sto vegnir drizzà da nov. Questa funcziun procura per dapli segirtad en pajais nua ch'il know-how dal persunal medicinal n'è betg sin il medem nivel sco en Svizra.

Murir vi da las consequenzas da quest virus è gea fitg turmentant. Ils pazients na sa durmentan betg simplamain uschia, sch'els n'han nagin aparat da respiraziun?

Na. Il virus chaschuna uschè blier mucosa en il lom ch'il pacient stenscha plaunsieu. Sch'els pazients vegnan intubads u sch'els survegnan agid da respirar pon ins spenderar ils blers, dentant betg tuts.

Nus lavurain er sonda e dumengia

Co vegnis Vos a frida cun il patratg che persunas moran perquai che Vos na pudais betg producir avunda apparats per spenderar la vita a las persunas?

Nus essan pertscharts da quest fatg e lavurain di e notg, er la sonda e la dumengia. Jau hai uss dumandà il chan-

Andreas Wieland, CEO da l'interpresa Hamilton a Panaduz, cun apparats da respiraziun che van davent per il mument sco paunets chauds.

FOTO O. AEBLI/ITEM

tun da survegnir la lubientscha per lavar las dumengias.

Pudais Vos engaschar a curta vista ulteriurs collavuradors?

Nus empruvain da scolar collavuradors d'autras interpresas ch'èn il mument senza lavur pervia dal coronavirus.

Per quant pudais Vos auzar a curta vista la produczion?

Avant la pandemia quintavan nus cun in augment da vendita da 20%. Uss auzain nus dentant la produczion per ulteriurs 50%.

Ed ils furniturs?

I vegn adina pli difficil. Sche mintga pajais guarda per sasez ha quai era in'influenza sin la furniziun da noss elements da construcziun. Las autoritads da la Rumenia han per exempel taxà ina part da noss apparats sco

«Medical Device» ed impedeschan uschia l'export en Svizra. Nus ans stentain da declarar ad els ch'ins na po betg dar sustegn da respirar ad insatgi sulettamain cun elements da construcziun.

Furnescha la Hamilton Bonaduz AG vinavant en l'exteriur?

Nus furnin en ed ordaifer la Svizra. En Svizra essan nus actualmain en discurs cun ospitals, ospitals d'universi-

tads, blers uffizis da sanadad e l'armada per savair gidar tar lur basegns.

Tgi survegn anc ils apparats e tgi sto desister?

Nus ans stentain da furnir là nua ch'il basegn è il pli grond.

Tge munta quai concret?

In exempel: L'armada dals Stadis Unids ha empustà ina gronda massa. Dentant na vegnin nus betg a furnir tut ad els. Nus constatain che l'Italia ha in pli grond problem. Tenor quai mettain nus nossas prioritads.

Furnir là nua ch'il basegn è il pli grond

Avais Vos era gia stuì trumpar ospitals en ils pajais che dovran urgentamain dapli apparats?

Na. Intgins èn bain trumpads, dentant betg perquai ch'els sa chattan en ina situaziun d'urgenza. In exempel: In pitschen ospital en la regiun ha empustà diesch apparats. Nus avain dentant l'enconuschientscha che l'ospital ha be trais plazzas da tgira intensiva, lura survegn el era be trais apparats. Per pudair nizzegiar ils apparats doveri la finala era persunal scolà e la dretga infrastruttura.

Quintais Vos che la situaziun en noss pajais pegioreschia er uschè ferm ch'i

na dat betg pli avunda apparats per tut las persunas ch'èn avisadas?

En Svizra datti il mument en tut 1000 enfin 1200 apparats. Jau vegn or da quai che quai na vegn betg a tanscher sche la pandemia sa derasa sco en l'Italia.

Co statti cun las furniziuns en l'Italia. Avais Vos anc avunda apparats per tut ils pazients ch'èn avisads là?

In da noss concurrents, la firma Draeger en Germania, n'exportescha nagins apparats pli. Els furneschan sulettamain a lur agen pajais. Quai na faschain nus betg. Per nus èn las persunas en l'Italia impurtantas, perquai faschain nus tut il pussaivel per proveder noss pajais vischin.

Nagina schanza da cuvrir il basegn en l'Italia

Èn persunas gia mortas en l'Italia ch'ins avess pudì salvar cun Voss apparats?

Nus n'avain nagina schanza da cuvrir l'entir basegn en l'Italia. Jau hai l'enconuschientscha che cuzunt persunas pli veglias moran perquai ch'ins n'ha betg adina pudì gidar ellas cun apparats. Il persunal da sanadad n'ha plinavant per part naginas mascras da protecziun pli.

La Germania ha ordinà che producents naziunals na dastgan betg pli exportar material da protecziun. Co vegnissas Vos a reagir sche la Regenza svizra prendess la medema decisiun?

Il Cussegl federal pudess entras la situaziun d'urgenza scumandar a nus l'export. Ma alura giessan nus sin las barricadas. Sch'ins lascha far nus nossa lavur e sustegna nus, alura faschain nus tut il pussibel per che la Svizra survegnia avunda material.

La Hamilton da Panaduz

La Hamilton lavura en il sector da tecnica medicinala, automatisaziun da labors e sensorica. Tar il svilup e la produczion dad apparats da respiraziun è l'interpresa dominatura sin il martgà. Il svilup e la produczion vegnan fatgs sulettamain en il Grischun.

En l'interpresa a Panaduz lavuran en total 1400 collavuradors e collavuradoras. Sulettamain per la produczion dad apparats da respiraziun èn 500 persunas employadas. In aparat da respiraziun da la nova generaziun custa radund 60 000 francs.

FMR